

Yhteisöllisen asumisen kilpailutus

Aluehallitus 09.06.2025 § 191
7216/02.08.02/2025

Valmistelija

toimialajohtaja Jorma Haapanen, puh. 040 538 9357,
jorma.haapanen@omahame.fi, tulosaluejohtaja Anne Hintsala, puh. 040
676 6249, anne.hintsala@omahame.fi, ostopalvelupäällikkö Kristiina
Kalliovalkama, puh. 040 330 4204, kristiina.kalliovalkama@omahame.fi

Selostus

Sosiaalihuoltolain 21 b § mukaan yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.

Valviran mukaan yhteisöllinen asuminen perustuu hyvinvointialueen asiakkaalle tekemään palvelutarpeen arviointiin, asiakassuunnitelmaan ja päätökseen yhteisöllisen asumisen järjestämisestä. Asunnon hallinta perustuu vuokrasopimukseen. Asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin vastaavat sosiaalipalvelut arvioidaan erikseen. Yhteisöllisessä asumisessa ei ole henkilökuntaa ympäri vuorokauden vastaamassa asiakkaiden palvelutarpeeseen. Yhteisöllinen asuminen ei korvaa ympärivuorokautista palveluasumista.

Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaiden tarvitsemat palvelut järjestetään asumisesta erillisinä sosiaalipalveluina tai muina asiakkaiden tarvitsemina palveluina. Yksittäisten asiakkaiden ja eri asiakasryhmien palvelutarpeet voivat poiketa toisistaan palvelujen tavoitteiden, sisällön ja määrän suhteen. Suuri osa yhteisöllisen asumisen asiakkaista tarvitsee kotihoitoa ja erilaisia tukipalveluja.

Hyvinvointialueen on varmistettava omavalvonnalla, että yhteisöllinen asuminen on laadukasta ja asiakkaan palvelutarpeeseen nähden riittävää ja että asiakkaiden oikeudet ja palveluntuottajien lakisääteiset velvollisuudet toteutuvat. Yhteisöllisen asumisen palveluntuottajalla on oltava riittävät ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset toteuttaa laadukkaat ja asiakas- ja potilasturvalliset palvelut.

Nykytilanne ja tarve hankinnalle

Sosiaalihuoltolainmukainen yhteisöllinen asuminen on kilpailutettu Kanta-Hämeen hyvinvointialueen toimesta vuonna 2023 yhdessä asumispalvelujen kilpailutuksen yhteydessä. Nyt tämä toteutettava hankinta koskettaa pelkästään sosiaalihuoltolain mukaista yhteisöllistä asumista.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella ikääntyneiden palveluissa yhteisöllistä asumista järjestetään hyvinvointialueen omana toimintana Ilvesmajassa, Hämeenlinnassa. Hyvinvointialueen omassa hallinnassa ei ole tällä hetkellä yhteisölliseen asumiseen sopivia yksiköitä, minkä vuoksi on perusteltua hyödyntää yksityisten palveluntuottajien vapaana olevia tiloja yhteisölliseen asumiseen, jolloin pystytään lisäämään yhteisöllisen

asumisen tarjontaa. Asiakkaita sosiaalihuoltolain mukaisessa yhteisöllisessä asumisessa ostopalveluna on yhteensä noin 170.

Talouden tasapainottamisohjelmassa on asetettu tavoitteeksi ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkojen peittävyys kuuteen prosenttiin 75-vuotta täyttäneiden osalta vuoden 2025 loppuun mennessä. Tavoitteena on samanaikaisesti lisätä yhteisöllisen asumisen paikkoja vuosittain vähintään 50:lla. Sosiaalihuoltolain mukainen yhteisöllinen asuminen on kevyempi vaihtoehto kuin ympärivuorokautinen palveluasuminen ja siten tukee tavoitteeseen pääsyä. Sosiaalihuoltolain mukainen yhteisöllinen asuminen toteutetaan kotihoidon palveluin, myös yöhoito tuotetaan kotihoidon palveluna.

Palveluita ostetaan joustavasti vain tarpeen mukaan, jolloin riskiä liiallisen palvelun ostamiseen ei ole. Tilaaja ei sitoudu mihinkään ostomääriin. Laadunvalvonta toteutetaan samoin kuin omissakin yksiköissä, eli Oma Hämeen ohjaus- ja valvontayksikön toimintamallilla, jolla yksityiset ostopalvelut asianmukaisesti valvotaan ja niiden tuottaman palvelun laatua seurataan. Asiakaskohtainen valvonta toimii yhdessä valvontayksikön ja kotihoidon tulosalueen kesken määritetyn toimintamallin mukaisesti.

Hankinta toteutetaan voimassa olevilla yhteisöllisen asumisen myöntämisen perusteilla, jotka ovat osoittautuneet toimiviksi palvelutarpeeltaan oikeantasosten asiakkaiden ohjautumiseksi sosiaalihuoltolain mukaiseen yhteisölliseen asumiseen. Sosiaalihuoltolain mukaisen yhteisöllisen asumisen myöntämisen perusteet on hyväksytty vuosittain aluehallituksessa osana ikäihmisten palveluiden myöntämisen perusteita. Ennen aluehallituksen käsittelyä elämänkaarilautakunta on osaltaan käsitellyt ne. Viimeksi ne on käsitelty aluehallituksessa 9.12.2024 ja täydennetty 10.2.2025. Palvelukuvauksessa on määritelty tarkemmin palvelun toteuttamiseen liittyvät asiat.

Kustannukset

Kustannusten kasvu huomioidaan vuoden 2026 talousarviossa. Tavoitteena on lisätä paikkamäärää vuosittain vähintään 50 paikkaa vuoteen 2030 mennessä. Hankinnan arvo arvioidaan neljälle vuodelle olevan noin 13 miljoonaa euroa.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön 10 §:n mukaan aluehallitus päättää kaikista tavara- ja palveluhankinnoista, ellei toimivaltaa ole hallintosäännössä osoitettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle sekä hyväksyy kalenterivuodelle hankintasuunnitelman. Aluehallitus on 2.12.2024 § 454 hyväksynyt hankintasuunnitelman vuodelle 2025 tiedossa olleiden hankintojen osalta. Suunnitelmaan on kirjattu ikäihmisten asumispalvelujen osalta mahdollinen uusi järjestelmän sisäinen kilpailutus.

Kuvaus hankintamenettelystä

Hankinta on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) luvun 12 mukainen liitteen E sosiaali- ja terveyspalveluja koskeva hankinta. Sote- ja muissa erityisissä palveluhankinnoissa hankintayksiköllä on laaja hankintavalta sen suhteen, minkälaista menettelyä se haluaa käyttää hankinnan kilpailuttamisessa.

Hankintayksikkö voi käyttää myös sellaista menettelyä, jonka se on itse määritellyt.

Hankintamenetelmänä käytetään edelleen kaksivaiheista menetelmää. Menetelmässä muodostetaan ensin toimittajarekisteri, johon hyväksytään jatkuvalla ilmoittautumismenettelyllä uusia palveluntuottajien. Palveluntuottaja hyväksytään toimittajarekisteeseen, kun palveluntuottaja täyttää osallistumishakemuksessa määritellyt soveltuvuusvaatimukset. Tarjouspyynnöt lähetetään toimittajarekisteriin hyväksytyille palveluntuottajille.

Toimittajarekisteri on avoinna 30.11.2030 saakka, ja sen kesto voidaan jatkaa tarpeen mukaan. Toimittajarekisterin sisäisiä kilpailutuksia toteutetaan toimittajarekisterin voimassaoloaikana.

Vuonna 2023 kilpailutetut yhteisöllisen asumisen sopimukset ovat voimassa 30.11.2027 saakka. Nykyiset yhteisöllisen asumisen sopimukset irtisanotaan, kun nyt käynnistettävän kilpailutuksen hankintapäätös on saanut lainvoiman. Nykyisten sopimusehtojen mukaan sopimukset voidaan irtisanoa osakokonaisuuksittain. Irtisanomisaika on hyvinvointialueen taholta kolme kuukautta.
(JH)

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää

- 1.käynnistää sosiaalihuoltolain mukaisen yhteisöllisen asumisen hankinnan esittelytekstissä kuvatulla tavalla
2. oikeuttaa ikäihmisten palvelujen toimialajohtajan tekemään hankintapäätöksen
3. oikeuttaa ikäihmisten palvelujen toimialajohtajan irtisanomaan irtisanomisehtojen mukaisesti nykyiset yhteisöllisen asumisen sopimukset
4. oikeuttaa ikäihmisten palvelujen toimialajohtajan allekirjoittamaan tämän kilpailutuksen hankintasopimukset.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Tulosaluejohtaja Annukka Kuismin oli kokouksessa paikalla asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana.

Täytäntöönpano

Päätösote / toimialajohtaja Jorma Haapanen, tulosaluejohtaja Anne Hintsala, ostopalvelupäällikkö Kristiina Kalliovalkama

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta